

Thema: De Opdracht

Overweging 15 februari 2015 – Bert van der Meer

Lector: Liliane Priester-Pierlot

“...Er was 2800 jaar geleden een jong joods meisje in dienst van de vrouw van de legerhoofdman Naäman. Ze dacht niet: ik ben te jong, te laag in positie, van verkeerde afkomst, ze nemen het nooit van me aan. Ze zei: ‘kon de hoofdman maar naar onze profeet, dan zou hij genezen’ ...”

Eerste lezing: Koningen2 5:1-3, 9-15

Tweede lezing: Korithe1 9:24-27

Derde lezing: Marcus 1:40-45

Openingsgebed

U bent onze toekomst en niet de dood.
Daarom stellen wij nu al
tegenover de wanhoop de hoop,
tegenover het verdriet de vreugde
en laten ons door niets van de wijs brengen:
U bent de redder van ons leven.
En wat wij hier al mogen geloven
zult U ons laten zien. Amen.

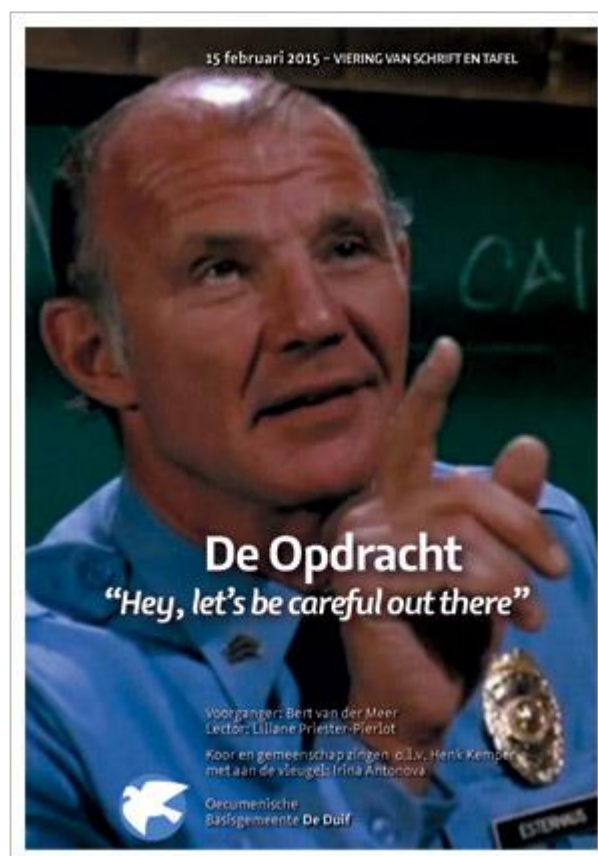
Lied: De vloed van voor de tijd

H.Oosterhuis/R.den Arend

Welkom en inleiding

Welkom op deze eerste zondag na 14 februari, Valentijnsdag 2015. Of u gisteravond uitbundig de liefde is verklaard of dat u de avond heeft doorgebracht met Star Wars deel 6, we ontmoeten elkaar hier vanavond in de Duif op zondagochtend.

Welkom aan Irina, onze pianiste. Welkom Henk, koordirigent. Welkom koor. Wat fijn dat jullie er zijn bij het begin van de viering. Wat fijn dat alle stoelen er weer staan, de tafel gedekt is en er bloemen op de altaartafel staan, het groene boek er ligt aan het begin van de kerk, zodat u uw intenties kunt opschrijven en een waxinelichtje kunt aansteken. Wat fijn dat de tafel er weer staat met de boekjes, informatie over de Duif, zodat u een boekje hebt. Wat fijn dat Hortense het boekje heeft gemaakt, Fred de voorkant heeft verzorgd. En Liliane, wat

fijn dat je met mij wilt voorgaan. De eerste keer voor jou; welcome to the club! En welkom aan u allen. We gaan er een mooie viering van maken!

Op de voorkant van het boekje staat een politieman van Hill Street Blues, Phil Esterhaus. De serie startte in 1981 en heeft 7 seizoenen gedraaid. Heerlijk vond ik het om naar te kijken, bij de NCRV, eind jaren '80. De serie startte vaak met een briefing die Sergeant Phil Esterhaus, de man op de voorkant van het boekje, stevast afsloot met de zin "Let's be careful out there!" – wees voorzichtig!

Dat is het soort opdracht waar we het vandaag over gaan hebben. Een briefing waarin wordt aangegeven wat je opdracht vandaag is. We zijn allemaal voldoende bekwaam om die uit te voeren. Keuzes te maken voor het goede, je naaste bij te staan, je broeders hoeder zijn, elkaar behoeden en doen leven.

Wat doe je met een opdracht die jou is toevertrouwd? Neem je die conscentieus op je, wil je die ten koste van alles voltooien? Of neem je het zoals het gaat: als het lukt, lukt het, als niet, dan niet?

Heb je wel eens een opdracht verworpen? Omdat je geen zin had in dat klusje? Of omdat je de verantwoordelijkheid niet kon dragen?

Ben je bereid jezelf te verloochenen om de opdracht te voltooien? Is de opdracht belangrijker dan jijzelf?

Welke opdracht heeft de Eeuwige met jou?

In de lezingen van vandaag worden er ook opdrachten gegeven. En de hoofdpersonen doen daar steeds iets anders mee. Ze voeren de opdracht conscientieus uit, zijn weerbarstig maar doen het toch, of doen precies het tegenovergestelde. Drie mogelijkheden. Ook in de Bijbel zijn het soms net mensen.

Wat zeggen die verhalen over ons? Wat kunnen we daaruit leren?

Welke opdracht heeft de Eeuwige met ons?

Daar wil ik het straks met u in de overweging over hebben.

Gebod om vergeving

Ik weet, dat ik dingen gedaan heb,
waarvan ik inzie, dat ze niet goed waren.

Ik zal bewuster leven
om die fouten niet meer te maken.
Ik vraag daarbij uw hulp. Amen.

Eerste lezing: 2^e boek Koningen hoofdstuk 5:1-3, 9-15

De genezing van Naäman

Naäman, de bevelhebber van het Aramese leger, stond bij zijn koning in hoog aanzien en werd zeer door hem gewaardeerd, want de Eeuwige had hem voor Aram een grote overwinning laten behalen. Maar deze grote krijgsman leed aan huidvraat. Nu hadden de Arameeërs op een van hun strooptochten uit Israël een jong meisje meegevoerd, dat als slavin diende bij de vrouw van Naäman. Zij zei tegen haar meesteres: 'Ach, kon mijn meester maar eens naar de profeet in Samaria gaan, die zou hem wel genezen.'

Naäman reed met zijn strijdswagen naar het huis van Elisa. Elisa stuurde iemand naar buiten om hem te zeggen: 'Baad u zevenmaal in de Jordaan, dan zal uw huid weer gezond worden en

zult u weer rein zijn.’ Kwaad ging Naäman weg. ‘Ik had gedacht dat hij zelf naar buiten zou komen,’ zei hij. ‘En dat hij de naam van de Eeuwige, zijn God, zou aanroepen en met zijn hand over de aangetaste plek zou strijken, en zo de huidvraat zou wegnemen. Zijn de rivieren van Damascus, de Abana en de Parpar, soms niet beter dan alle wateren in Israël? Had ik me daarin niet kunnen baden om rein te worden?’

Verontwaardigd draaide hij zich om en ging weg. Maar zijn bedienden kwamen hem achterna en zeiden: ‘Maar overste, als de profeet u een ingewikkelde opdracht had gegeven, had u die toch ook uitgevoerd? Dus nu hij tegen u zegt: “Baad u, en u zult weer rein worden,” moet u dat zeker doen.’ Hierop daalde Naäman af naar de Jordaan en dompelde zich daar zevenmaal onder, zoals de godsmann had gezegd.

Zijn huid werd weer gezond, zo gaaf als de huid van een kind, en hij was weer rein. Toen keerde hij met zijn hele gevolg naar Elisa terug, maakte bij de godsmann zijn opwachting en zei: ‘Ik wist wel dat er behalve in Israël in de hele wereld geen god is. Alstublieft, neemt u een geschenk van uw dienaar aan.’

Lied: Overal zijt Gij onzichtbaar gegeven *H.Oosterhuis/A.Oomen*

Tweede lezing: Uit Paulus’ 1e brief aan de Christenen van Korinthe 9: 24-27

Weet u niet dat van de atleten die in het stadion een wedloop houden er maar één de prijs kan winnen? Ren als de atleet die wint. Iedereen die aan een wedstrijd deelneemt beheerst zich in alles; atleten doen het voor een vergankelijke erekrans, wij echter voor een onvergankelijke. Daarom ren ik niet als iemand die geen doel heeft, vecht ik niet als een vuistvechter die in de lucht slaat. Ik hard mezelf en oefen me in zelfbeheersing, want ik wil niet aan anderen de spelregels opleggen om uiteindelijk zelf te worden gediskwalificeerd.

Lied: Het woord van God tot hertoe doorverteld *J. v. Opbergen / J. v.d. Velde*

Derde lezing, uit het evangelie volgens Marcus 1:40-45

Er kwam iemand naar hem toe die aan huidvraat leed; hij smeekte hem om hulp en zei, terwijl hij op zijn knieën viel: ‘Als u wilt, kunt u mij rein maken.’ Jezus kreeg medelijden, stak zijn hand uit, raakte hem aan en zei: ‘Ik wil het, word rein.’ En meteen verdween zijn huidvraat en hij was rein. Jezus stuurde hem weg met de ernstige waarschuwing: ‘Denk erom dat u tegen niemand iets zegt, maar ga u aan de priester laten zien en breng het reinigingsoffer dat Mozes heeft voorgeschreven, als getuigenis voor de mensen.’ Maar toen de man vertrokken was, ging hij overal breeduit rondvertellen wat er gebeurd was, met als gevolg dat Jezus niet langer openlijk in een stad kon verschijnen, maar op eenzame plaatsen buiten de steden moest blijven. Toch bleven de mensen van alle kanten naar hem toe komen.

Overweging

In de inleiding gaf ik aan dat er drie opdrachten gegeven worden in de lezingen en dat daar steeds iets anders mee gebeurt.

De eerste lezing gaat over de genezing van Naäman, de bevelhebber van het Aramese leger. Het Aramese rijk bevond zich in het Midden-Oosten en liep van het huidige Turkije, door een stuk Syrië, Irak en een klein stukje Iran. Rond 850 voor Christus trad Elisa daar op. Het eerste dat me opviel was dat “een jong meisje dat diende bij de vrouw van Naäman” het had over “de profeet in Samaria” die de hoofdmann zou kunnen genezen. Zij wordt geloofd, ondanks haar jeugd, ondanks haar positie. Ik kom daar later op terug. Naäman aanvaardt de opdracht en

gaat. Niet alleen, maar met zijn strijdswagen en een heel gevolg. Nu zouden we zeggen: met z'n lease-auto en z'n mobiel van de zaak, op weg naar genezing.

Dan komt hij bij de profeet aan en de profeet verschijnt niet voor hem. Naäman krijgt wel een opdracht, maar verblind als hij is door het gevoel geminacht te worden, slaat hij zijn opdracht in de wind. Hij gaat weg, maar zijn bedienden roepen hem terug. Die zijn ook de hele weg gegaan en zien graag dat het niet voor niets is geweest. Een bediende zegt: "een ingewikkelde opdracht had je ook uitgevoerd, dus moet je deze eenvoudige opdracht zeker een kans geven". Naäman doet het en wonder: hij geneest. Dan wordt hij nederig en dankbaar.

De lezing uit de brief van Paulus aan de Christenen van Korinthe. In de tekst ervoor gaat het over de opdracht die de apostelen hebben om het woord te verkondigen. Ik concentreer me even op de zin "Ik hard mezelf en oefen me in zelfbeheersing". Dat gaat erover wat je doet om je missie te voltooien. En ook, dat kwam in de voorbereiding aan de orde, dat als je wilt dat anderen je volgen je het voor moet leven. Iedereen met kinderen kan dat beamen. Als je wilt dat je kind haar kamer opruimt terwijl je zelf er niet in slaagt je eigen kamer netjes te houden, lukt dat slecht. Er is geen sterkere methode van opvoeden dan voorbeeldgedrag. Iemand zei in de voorbereiding dat ze in Amsterdam stilstaat voor het voetgangers-stoplicht – en dat is bijzonder – als er (ook) kleine kinderen staan te wachten. Voorbeeldgedrag.

Viral op Twitter

De derde lezing dan. Jezus geneest een man die, net als Naäman 850 jaar eerder, aan huidvraat lijdt, lepra. Dat is een ziekte die je aantast in je voorkomen. Dit heette in eerdere Bijbelvertalingen melaatsheid en het is een ziekte die je isoleert. Enfin, de man geneest en Jezus doet iets opmerkelijks. Hij vraagt aan hem om het niet te vertellen. Misschien om zijn eigen rol niet te overdrijven. Alleen: de man doet precies het tegenovergestelde. Hij gaat het breeduit vertellen. Het verhaal vertelt niet hoe dat gekomen is. Misschien was hij zo blij dat hij zich weer kon vertonen onder de mensen dat hij het niet voor zich kon houden. En misschien is het aan hem ontfutseld en verschenen op de voorpagina van de krant, of 'viral' gegaan op Twitter. Of misschien heeft hij eerst heeft geworsteld met de boodschap, het aan een aantal vertrouwelingen heeft verteld. Of misschien dat hij op een zwak moment: slaperig, dronken, verliefd – Tja, dat kan allemaal in dit Valentijnsweekend – zijn geheimen heeft prijsgegeven. Het gevolg is alleen dat Jezus niet meer over straat kan. Overal komen mensen op hem af. Ontloopt Jezus zijn lot door zich schuil te houden? Of wil hij niet bekend staan als wonderdoener omdat dat de aandacht afleidt van de boodschap. Zijn missie: het verkondigen van zijn levenswijze?

Giswerk

Het blijft gissen. Feit blijft dat dit verhaal waarschijnlijk niet was opgeschreven als de man het netjes voor zich had gehouden. Dan was Jezus nooit zo bekend geworden tijdens zijn leven. En dat had een effect gehad op de grootte van zijn schare volgelingen en de strijdbaarheid van hen. En dan hadden wij het vandaag misschien niet gehad over de boodschap van Jezus. Tja. Vandaag bespreken we drie opdrachten. De eerste: geef een opdracht de kans om te worden vervuld. De tweede: leef het voor. De derde: wees je bewust van een groter plan.

Waar brengt ons dat, burgers van 2015, in de Duif in Amsterdam. Wat is onze opdracht? Hoe doen we dat, voorleven? En hoezo zijn we onderdeel van een groter plan. Dat klinkt nogal megalomaan, of anders geheimzinnig. Ik voel een complot-theorie opkomen.

Voor onze opdracht hoef je eigenlijk alleen maar even je ogen open te doen en om je heen te kijken, want die opdracht is overal om ons heen. Lees in het lied dat we zongen vóór de derde lezing: "Hij wil dat wij elkaar tot leven zijn – de aarde maken tot een land van allen. Hij roept

ons weg uit elke doodswoestijn, daar waar uit haat en hebzucht lijken vallen. Hij hoopt dat wij toch ooit zijn schepping zijn en niet zijn vreugde om de mens vergallen.” En die laatste zin wordt herhaald, zodat ze aan kracht wint. Kijk naar de bloemen hier op de altaartafel die Lilië heeft meegenomen. Kijk eens naar de kleuren, naar de stamper en de meeldraden, het stuifmeel. Hoe wonderlijk, prachtig.

Of kijk naar buiten: de zon die nu elke dag weer iets eerder opkomt, onze aarde verlicht en verwarmt, de planten laat groeien. De weelde, de pracht van het leven is om ons heen. Laten we dat delen: de vreugde om al wat leeft, dat jij leeft en dit alles mag zien en daarvan mag getuigen.

Sluit ik mijn ogen voor de ellende in de wereld? Nee, die ken ik wel. Alleen draagt die veel minder ver dan de vreugde. Gedeelde smart is halve smart en gedeelde vreugd is dubbele vreugd. Liefde overwint.

Ben ik naïef? Vast! Maar ik ben in goed gezelschap. Jezus was ook naïef toen hij vroeg aan de genezen man om de grootste gebeurtenis in zijn leven aan niemand te vertellen. De naïeven van deze wereld doen er goed aan goed te luisteren naar de boodschap van sergeant Phil Esterhaus, van de voorkant van het boekje: “Hey, let’s be careful out there!” – wees voorzichtig.

Opdracht

Onze opdracht staat ook in de geloofsbelijdenis die we straks bidden: “Ik geloof dat God wil dat alle mensen van hun naasten houden en zo met anderen omgaan als zij ook zelf behandeld zouden willen worden”... en lees dan in plaats van ‘alle mensen’ ook eens ‘ik’:

“Ik geloof dat God wil dat ik van mijn naasten hou en zo met anderen omga als ik ook zelf behandeld zou willen worden”...

Dat is onze opdracht.

Dan: geef de opdracht een kans om te worden vervuld. Leef het voor. Denk niet: ja, dat doe ik al. Gun jezelf de kans om daar vandaag een hoofdstuk aan toe te voegen. Door de buschauffeur te bedanken als je de bus verlaat. Door de juf van je kind een fijne dag te wensen, want als zij een fijne dag heeft, straalt ze dat uit en brengt dat over op je dochter of zoon. Door in je welkomstboodschap aandacht te hebben voor de zaken die hier elke zondag ‘vanzelf’ gebeuren die maken dat we hier met elkaar een viering kunnen hebben. En vergis je niet: dat heeft invloed. Elke bijdrage telt.

Voorleven

Zo eenvoudig kan het zijn, voorleven. En ga van daaruit verder.

En dan: het grotere geheel. In de geloofsbelijdenis staat “Ik geloof dat de reden waarom wij leven eenvoudigweg is, dat wij groeien in liefde. Ik geloof dat deze groei in liefde de grootste kracht is om het Rijk van God te vestigen op aarde.” Je kunt niet voorspellen wat het effect van jouw bijdrage is. Er was 2800 jaar geleden een jong joods meisje in dienst van de vrouw van de legerhoofdman Naäman. Ze dacht niet: ik ben te jong, te laag in positie, van verkeerde afkomst, ze nemen het nooit van me aan. Ze zei: kon de hoofdman maar naar onze profeet, dan zou hij genezen. En daarom lezen we 2800 jaar later een verhaal dat zij gestart is. De aandacht gaat meestal naar de profeet die met z’n Hocus Pocus mensen geneest, maar die profeet had niet kunnen optreden voor de legerhoofdman, een man met aanzien, als dat jonge meisje hem dat niet had gezegd.

Dus: doe goed vanuit je beste intenties en wees niet te bescheiden. Jouw bijdrage is belangrijk. Dat wat jij doet, vanuit liefde, is goed en leidt tot het goede. En wees je bewust van

je bijdrage vandaag, hier, in deze viering. Door hier te zijn ben je vandaag een beweging gestart, zijn wij een beweging gestart, die kan leiden tot een lichtspoor, een file in de nacht, zoals dat prachtige paaslied dat we over een aantal weken weer zingen.
Moge het zo zijn

Stilte gevolgd door pianomuziek

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in God,
Hij is voor mij geest, liefde, beginsel van alle dingen.
Ik geloof dat God in mij is
en dat ik ben in Hem.

Ik geloof dat het ware welzijn van de mens
bestaat in het volbrengen van Gods wil.
Ik geloof dat het vervullen van Gods wil
ten goede komt aan mij en alle mensen.

Ik geloof dat God wil
dat alle mensen van hun naasten houden
en zo met anderen omgaan
als zij ook zelf behandeld zouden willen worden.

Ik geloof dat de reden waarom wij leven
eenvoudigweg is, dat wij groeien in liefde.
Ik geloof dat deze groei in liefde
de grootste kracht is
om het Rijk van God te vestigen op aarde.
Dan zal er een nieuwe ordening zijn
waarin menselijkheid, waarachtigheid en
solidariteit zullen heersen.
Amen.

Intenties die werden opgeschreven in het groene boek

Lied Tafelgebed: Die naar mens'lijke gewoonte *H.Oosterhuis/B.Huijbers*

voorzang:

Die naar mens'lijke gewoonte
met een eigen naam genoemd werd
toen hij in een ver verleden
werd geboren, ver van hier,

allen:

die genoemd werd: Jesjoe, Jezus,
zoon van Jozef, zoon van David,
zoon van Jesse, zoon van Juda,

zoon van Jacob, zoon van Abram,
zoon van Adam, zoon van mensen,
die ook zoon van God genoemd wordt,
heiland, visioen van vrede,
licht der wereld, weg ten leven,
levend brood en ware wijnstok,
die, geliefd en onbegrepen,
werd bewaard in taal en teken
als een eeuwenoud geheim,
als een wachtwoord doorgegeven,
als een vreemd vertrouwd verhaal,
die een naam in mijn geheugen,
die de stem van mijn geweten,
die mijn waarheid is geworden:
hem gedenk ik hier en noem ik,
als een dode die niet dood is,
als een levende geliefde,
die gekozen heeft te leven
voor de armsten van de armen,
helpman, reisgenoot en broeder
van de allerminste mensen,

die, ten dage dat hij rondging
door de dorpen van zijn landstreek,
mensen aantrok en bezielde,
hen verzoende met elkaar,
die niet steil en ongenaakbaar,
niet hooghartig, als een heerser,
maar in knechtsgestalte leefde,
die zijn leven voor zijn vrienden

voorzang:

prijsgaf, door een vriend verraden,
die, getergd tot op het kruis,
voor zijn vijand heeft gebeden,
die, van God en mens verlaten
is gestorven als een slaaf,

allen:

die gestrooid is in de akker
als het kleinste van de zaden,
die daar wacht een lange winter
in de stilte van de dood,
die als graan geogst zal worden,
die als brood gedeeld wil worden
om in mensen mens te worden,
die, verborgen in zijn god,

onze vrede is geworden,
onze ziel tot rust gekomen,
die ons groet vanuit zijn verte,
die ons aankijkt van dichtbij,
als een kind, een vriend, een ander,
hem gedenk ik hier, hem noem ik
en beveel hem bij je aan,
als je levende geliefde,

voorzang:

als de mens die naast je is.

Nodiging

Breken en delen van brood en wijn

Lied: Naar jou *Vrij naar psalm 63*

Huub Oosterhuis / Tom Löwenthal

Voorbeden

Actie en informatie

Lied: Onze Vader verborgen

H.Oosterhuis/T.Löwenthal

Zegenbede

De Levende zegene en behoede u.
De Levende doe Zijn aangezicht over u lichten
en zij u genadig.
De Levende verheffe zijn aangezicht over u
en geve u vrede

Zegen ons en behoedt ons,
doe lichten over ons Uw aangezicht
en wees ons genadig

Zegen ons en behoedt ons,
doe lichten over ons Uw aangezicht
en geef ons vrede

